

Norske ... verdensborgere

Taler

Shabana Rehman

Dato

17 mai 2002

Sted

Alfas del Pi, Spania

Omstendigheter

17. mai-tale til den norske kolonien i Alfas del Pi, Spania

1 Kjære alle sammen.

Alle landets innbyggere feirer i dag at Norge fikk sin grunnlov i 1814. Men Norge har forandret seg mye i den tiden som er gått siden vi fikk grunnloven. Vi er for eksempel ikke lenger et homogent land, der alle mennesker har den samme hudfargen og den samme religiøse tro.

Jeg skal i denne forbindelse snakke om en mann det er veldig vanlig å snakke om på 17. mai, nemlig Henrik Wergeland. I et brev til faren to måneder før sin død, skriver Henrik Wergeland: sitat: "Jeg dør som en Allahs oppriktige dyrker". Wergeland døde som muslim. DET hadde dere vel ikke trodd?

Og til sin venn Wilhelm Lassen sa Wergeland at "han holdt seg til "tyrkernes katekismus" - det vil si til Koranen - og at han ønsket å dø som en "Allahs bekjenner".

Disse uttalelsene var på Wergelands tid så uhørte, at Lassen ikke våget å skrive dem ned på norsk, og aldri offentliggjorde dem.

Sannheten er nok at Wergeland aldri var det vi i dag definerer som troende muslim. Men han videreførte 1700-tallets oppfatning av religiøs toleranse. Wergeland var toleransens forkjemper, og for ham var det helt i orden å bruke det arabiske ordet for gud - akkurat når det passet ham.

Wergeland var en toleransens apostel. Men hva er toleranse? Er det toleransen vi feirer når vi står her i dag?

30 I grunnloven fra 17. mai 1814, den vi feirer i dag, sto det følgende: "Jøder, sigøynere og jesuitter har ikke adgang til riket".

Men i dag, 17. mai 2001, feirer mennesker med bakgrunn fra hele verden den norske grunnlovens fødselsdag: Kristne, katolikker, jøder, muslimer, buddhister, ateister og humanetikere.

35

Vi feirer - fordi vi er glade i Norge, og rett og slett fordi vi synes det er fint med en folkefest. Vi har i det hele tatt for få folkefester - der har vi mye å lære av spanjolene. Og hva er da mer naturlig enn at vi nettopp på denne dagen bestemmer oss for at 17. mai ikke BARE er bunad og iskrem og kongefamilien på balkongen? For 17. mai ER selvsagt bunad og iskrem og kongefamilien på balkongen - solbrent eller ikke solbrent. Men 17. mai også mye mer enn det. Mye mer.

45 17. mai er ikke lenger slik som da jeg vokste opp i Oslo. I barnetoget måtte jeg skjermes fra en del eldre nordmenn som ikke likte at JEG ropte hurra på nasjonaldagen. Selv om jeg faktisk har bodd i Norge i hele mitt liv.

50 Norge er, om ikke et veldig tolerant land, så i alle fall et land der mange av innbyggerne ØNSKER å være tolerante. I dag kan vi gå kledd i våre egne folkedrakter på 17. mai - enten de er fra Gudbrandsdalen, Karachi, Istanbul, Estland eller Sverige. Et slikt pluralistisk og flerkulturelt samfunn har eksistert i andre verdensdeler i mange, mange hundre år.

55 I Norge er vi blitt verdensborgere - med en helt spesiell tilhørighet til dette lille, stolte og frie landet. (PAUSE)

Jeg er sikker på at det ikke finnes ett eneste menneske her, som er rasist. Som vil reise seg opp, her og nå, og fortelle at de hater en annen folkegruppe på grunn av deres utseende, eller på grunn av deres tro. Men betyr dette at hatet ikke finnes?

60

Nei. Vi vet at hatet finnes.

Vi vet at avstandene finnes.

65

Hva er det vi gjør, som kan føre til hatet vokser seg så stort at det blir en reell

trussel?

- 70 Vi kan velge å ikke gi hverandre kjærlighet og respekt. Vi kan, i vår lille bås, være likegyldige til nød og urett - fordi vi tror at den bare finnes langt borte. Men nøden, uretten, ensomheten og fortvilelsen finnes - rett utenfor din egen dør. Eller kanskje innenfor.
- 75 Vi kan bry oss. Nettopp ved å handle. Og dette dreier seg ikke om penger, fordeling av samfunnskaka eller de forslitte ordene om "sugerør i statskassa". Jeg skal i det følgende overføre en del av Fremskrittspartiets politikk på dere som står her. Alt dette er forslag og ideer som er fremmet av Carl I Hagen.
- 80 - Før dere reiser inn i Spania, skal dere underskrive en kontrakt som går ut på at dere skal oppføre dere ordentlig. - Dersom dere gjør noe galt, eller begår en forbrytelse, skal dere sendes hjem der dere kom fra.
- Fra dag 1 skal dere lære spansk. Spansk er et verdensspråk. Vi må kunne kreve
85 at dere integrerer dere i deres nye hjemland, og da er språket det aller viktigste.

Hilsen Fremskrittspartiet.

- Som innvandrere til Spania tilfører dere landet verdier. Det samme er tilfelle
90 med innvandrere til Norge. Da Terje Søviknes sin kommune i Norge gjennomførte et innvandrers-regnskap for å finne ut hva innvandrerne kostet Fremskrittspartikommunen Os uten for Bergen, ble resultatet et overskudd. På 1,2 millioner. Det jeg mener å si med dette, er at dere er innvandrere på samme måte som min far var innvandrer til Norge. Han og svært mange andre har
95 tilført det norske samfunnet store økonomiske verdier.

Min far har også vært med på å bygge landet.

- Nordmenn har en tendens til å tro at når de trer inn i et rom, hvor som helst i
100 verden, da blir det rommet mere verdt. Kanskje dette kommer av at Norge for kort tid siden var en bitteliten, nyfødt nasjon. At vi hele tiden har vært nødt til å slå oss på brystet litt ekstra for å opparbeide vår selvfølelse. Men drar du selvfølelsen for langt, da kalles det sjåvinisme.

- 105 Sjåvinisme er ikke en norsk spesialitet. Jeg har opplevd det blant pakistanere,

marokkanere, spanjoler, amerikanere - og nordmenn. Den finnes i alle nasjonaliteter. Den finnes overalt der folk tenker at det er DE som har funnet alle de rette svarene..

110

Men hva er å være seg selv? Og hvordan skal vi bli oss selv? Det handler om å åpne seg. For å se at bak frykten, bak det fremmede, bak avstanden - enten det er alder, kultur eller religion - der banker det et hjerte som også har noe å gi deg.

115 Vår tid har massevis av utfordringer. Vi trenger å tilpasse oss de raske forandringene. Det skremmer oss å se intoleransens ansikt i media. Mitt svar kan høres enkelt ut, det kan virke banalt. Men, slik jeg ser det, er det eneste og beste utgangspunktet rett og slett:

120 menneskelig kontakt.

Hvordan skal vi klare å utvikle oss, så lenge vi bare omgir oss med de som ligner oss selv?

125 17. mai er festdagen da alle med tilknytning til Norge har en unik mulighet til å feire. En heidundrende, glad folkefest.

Hvor vi alle - jeg gjentar: ALLE - kan bidra med våre ressurser, slik at 17. mai fortsetter å være en dag vi kan være stolte av.

130

Jeg håper at alle som er her, er stolte av å være norske verdensborgere.

Verdensborgere, som Henrik Wergeland.

135 Gratulerer med dagen.

Kilde

Kilde: Dagbladet, 18. mai 2002

140

URI

<https://www.virksommeord.no/tale/norske-verdensborgere>